

حرکت زمانی و مکانی و کمی و کیفی نیست بلکه حرکت ذاتی همه موجودات است به طرف کمال مطلق و وجود حق، پس این آیات بیان واضحی دارد که هیچ نوع و هیچ موجودی به یک حال و به یک وضع باقی نیست همه در تنوع و تکاملند و رو به یک سر منزل هستی و سکون به هیچ معنی در عالم نیست.

این مطالب و نظریاتی است که راجع به خلقت از خود قرآن استفاده کرده‌ام و اگر اشتباهی کرده باشم در همه آن اشتباه نیست، ملاحظه فرمودید که قرآن در آن عصر بی خبری چه خبرها داده آن وقت که مدرسه‌ها و دانشمندان دنیا زمین را مرکز خلقت می‌دانستند قرآن زمین را موجود تابع آسمان و عالم بزرگ و متحرک در فضا و ناآرام خوانده، آنوقتی که ستارگان را موجودات باقی و ازلی می‌دانستند قرآن از آنها به ساختمان تعبیر کرده و از فنا و انقراض آنها در سوره‌های اواخر قرآن خبرهای هولناکی داده و ابتداء خلقت زمین و پایان کار او را روشن نموده و شروع خلقت زندگان و نوع آنها را مانند گفته‌های تورات و عقاید مدرسه ارسطو محدود ندانسته چون قرآن تجلی وحی در روح محمد ﷺ است همان روح پاک و تابناکی که در تحت تأثیر هیچ مدرسه و تعلیمی قرار نگرفت و مؤثرات محیط و زمان آن را آلوده نکرد به این جهت عالم آن طور که بود و هست و خواهد بود در آن منعکس شده و از زبان مقدسش به صورت آیات قرآنی ظهور کرد.

برای آن که^(۱) این بحث را بطور اجمال تکمیل کرده باشم چند کلمه هم دربارهٔ (زندگی در آسمانها) سخن می‌گوئیم، دانشمندان امروز از راه مشاهده با تلسکوپهای قوی و شعاع تجزیهٔ انوار مختلف وجود عناصر متعدد را در کرات ثابت می‌دانند خصوص در کره مریخ که ابرها و برفهای آن را ادعای مشاهده می‌کنند از این راه راجع بوجود موجودات زنده در کرات دیگر حدس قوی دارند بلکه آن را ثابت می‌دانند در اخبار ما از ائمه معصومین علیهم‌السلام بیاناتی هست. حتی در زبان عرفا و شعرای ما که از حقایق قرآن متأثر بودند تراوشاتی موجود است که عالم خلقت و وجود انسان منحصر در زمین نیست نظامی می‌گوید:

شنیدستم که هر کوکب جهانی است جداگانه زمین و آسمانی است

هر آن گرمی که در گندم نهان است زمین و آسمان او همان است

ولی در قرآن متوجه نبودم که ذکر صریحی از این موضوع باشد تا برخوردم به آیهٔ ۲۹

شوری «و من آیاته خلق السموات والارض و ما بث فیهما من دابه و هو علی جمعهم اذا یشاء قدیر» و از آیات خداوند آفرینش آسمانها و زمین است و آنچه پراکنده نموده در آسمانها و زمین از هر نوع جنبه‌ای همان خداوند چون بخواهد به جمع کردن آنها توانا است - صدق الله العلی العظیم.

پروردگارا ما را از هدایت و معارف قرآن بهره‌مندگردان و دل‌های ما را به نور ایمان مطمئن نما و ما را از پراکندگی و نفاق که نتیجه بی‌ایمانی و ضعف عقیده است نجات بخش.

کتابخانه آنلاین «طالقانی و زمانه ما»